XVIII-ik évfolyam. 9-ik szám. Kőszeg, 1898. február 27-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona. Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felelős szerkesztő: WITTINGER ANTAL. Kiadó és laptulajdonos: FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reklamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők. Nyiltter sora 40 fr. - Hirdetések nagyság szerint.

A bizalom.

Mit nevezünk bizalomnak?

Az ember a bizalmat valami dologba, emberbe, intézménybe veti, mint magot a földbe, mint horgot a halnak, hogy megfogja. A bizalom hit, hogy valakiben vagy valamiben nem csalódunk, a bizonyosság előlegezése véletlen körülményekhez s a jövővel szemben. Ennek ellentéte a bizalmatlanság. Úgy az előbbi, mint az utóbbi inkább érzelmen alapszik, mint pusztán értelmi okokon.

S mert érzelem az alapja, a kútforrása, épp ezért oly gyakori a népnél, s ez oka egyrészt annak is, hogy a nép nagyon gyorsan az előítéletek felé hajlik.

Már régebb idő óta tapasztaljuk, hogy ez az előítélet a magyar társadalomban mindjobban előtérbe lép és az ebből folyó bizalmatlanság hovatovább érezhetőbbé kezd válni.

Talán sehol egy országban sem nyilvánul ez oly arányokban, mint éppen Magyarországon, a mi hazánkban. Bármi uj keletkezzék is, azt bizalmatlansággal fogadjuk; még azt sem engedjük meg neki, hogy bemutatkozzék a nagyközönségnek s már is kész felőle a vélemény. Ha valaki egy jó eszméjét keresztül akarja vinni, egy uj iparágat, kereskedelmi czikket akar meghonosítani, el lehet készülve a legnagyobb mérvü bizalmatlanságra, söt el lehet készülve az esetleges megtámadtatásra s arra a vádra, hogy a társadalomnak, a népnek kárát akarja, csupán csak azért, hogy anyagi érdekeit kielégítse s a népet kizsákmányolja.

A legsajnálatosabb körülmény mindezekben az, hogy nemcsak a köznép, de a tanult osztály, a társadalom intelligens eleme is, akinél pedig volt alkalom talán már tapasztalatilag is meggyőződést szerezni, hogy bizonyos dolgok támogatásra méltók, mert ezt vagy azt a közczélt szolgálják, maguk is pártjára állanak azoknak, akik csupán csak előítéletből alkotnak maguknak véleményt, de praktikus gyakorlati ismereteik nincsenek, s akiket ha megkérdeznénk, hogy vajjon miért gondolják a tervezett dolgot rossznak, miért tagadják meg tőle már előlegesen is bizalmukat, csak azt mondhatnák, csak azt hozhatnák fel érvelésül, hogy ők azt úgy gondolják!

Ez utóbbiaktól nem veszszük rossz néven a bizalmatlanságot, mert tudjuk, hogy ezek sem kellő tapasztalatokkal, sem szakismeretekkel nem rendelkeznek, mert sem az iskolában, sem a gyakorlatban nem volt alkalmuk megismerkedni a véleménynyilvánitáshoz okvetlenül szükséges kellékekkel; de mit szóljunk azok bizalmatlanságára vonatkozólag, akik tudják, ismerik a tervbe vett dolog, intézmény tendencziáját s mégis oly előitéletekkel táplálkoznak, amely sem a dolog lényegének, de talán a saját meggyőződésüknek sem felel meg.

E téren oly talánynyal állunk szemben, a melynek megfejtését hiába keressük; ez egy bevett rossz szokása a társadalomnak, amely ellen küzdeni kell. Hiszen hova jutunk, ha minden tervet, eszmét elitélünk már keresztülvitele előtt?

Bárhová tekintsünk is, ez irányzattal mindenhol találkozunk. Nincs kivétel semmi tekintetben sem. S valljuk meg öszintén, ez az arány úgy társadalmilag, mint közgazdaságilag káros.

A bizalmatlanságnak egyik folytatólagos kiegészítő része a reménytelenség, már pedig hol remény nincs, ott megszünik minden; remény hijával nemcsak a létesítendő dolgok dölnek dugába, de a már meglevő intézmények is sülyedésnek, elpusztulásnak vannak kitéve.

Nézzük csak, hogy mi minden irányában viseltetünk bizalmatlansággal.

Itt van első sorban a lét kérdése. Az emberi lét fentartását különféle módon véljük elérhetőnek. Az iparos, kereskedői, orvosi, jogi, katonai pályák mind arra hivatottak, hogy bizonyos czélt elérjenek, de e mellett a fő czél az, hogy az azzal foglalkozóknak létét, létük föntartásának lehetőségét megadják. És mit tapasztalunk? Azt, hogy a felsorolt életpályák mindegyike iránt bizalmatlansággal viseltetik a társadalom kisebb - nagyobb arányokban.

Az ipari pályára csak azok kerülnek, csak azok a szülők adják gyermekeiket az ipari pályára, akik az iskoláztatást nem birják, akiknek nincs megadva a lehetőség arra, hogy gyermekeiket felsőbb iskolákba küldjék. A földművesek nagy része és az iparos osztály is csemetéit iparosnak neveltetí; de a pálya iránt már elejétől fogva bizalmatlansággal viseltetik, nem bízik abban, hogy ez a pálya gyermekeinek létfentartását lehetővé fogja tenni. A vagyonosabb, tehetősebb osztály pedig a világért sem adná gyermekét az ipari pályára, mert a mellett, hogy gyermekeinek jövendőbeli exisztenczáját nem látja biztosítva, az ipari pályát magára nézve még lealacsonyítónak is tartja; nem tudná elviselni azt, hogy az ő gyermeke közönséges iparos legyen.

Pedig mily óriási tévedésük. Nem tudunk elképzelni szebb, nemesebb pályát, mint az iparosét. Hogy ez manapság csak tengeti létét, annak csak egyedül a társadalom, a társadalom előitélete e pályával szemben az oka.

Folyton halljuk a fel-felujuló panaszokat, hogy a külfölddel szemben a magyar ipar nem tudja a szükséges versenyt kiállani. S ha valamire szükségünk van, azt a külföldről kell importálnunk, mert a belföldön nem tudjuk azt megszerezni, legalább nem oly jó minőségben és oly olcsón, mint a külföldön. Miért? Mert a magyar társadalom a magyar iparral szemben nem viseltetik bizalommal. Az ipari pályára csak a szegényebb sorsu gyermekek kerülnek, a kik idővel önállóvá válva, nem képesek üzletükbe a kellő tőkét befektetni; s ha tehetségük volna ahhoz, hogy jót és nemeset produkáljanak, nincs meg hozzá a mód, hogy nemes és jó terveiket keresztül vigyék. Tehetségük parlagon hever, s vérző szívvel kénytelenek nézni, hogy a külföldi termékek által túl lesznek licztálva és a verseny az ő vereségükkel végződik. Mi minden másképp lenne akkor, ha a társadalom belátná azt, hogy az ipari pálya nem lealacsonyító és a tehetősebbek a magyar ipar javára, annak érdekében minden lehetőt megtennének. Nem kell ehhez egyéb, mint bizalom a magyar ipar iránt.

Épp így állunk a kereskedői pályával szemben is. Az előkelőbbek dehogy szánnák magukat arra, hogy gyermekeiket kereskedelmi pályára adják. Nézzük csak meg a külföldet és vegyünk róla példát. Széjjel kell csak néznünk hazánk határain túl s rögtön szemünkbe ötlik az a nagy különbség, a mi a magyar és külföldi kereskedelem között van.

Persze, ott a társadalom egészen másként gondolkodik, mint nálunk. Egy nemzet életrevalóságáról csak a kereskedelem és ipar tesz tanuságot. És ahol e kettő virágzik, ott a nemzet jóléte magas szinvonalon áll. De hát miért is huzódozunk olyannyira e pályáktól? Hiszen ezek adják meg a nemzetnek a kellő lüktető erőt és amellett, hogy nemzetgazdaságilag igen fontos e két pálya, az azzal foglalkozóknak is a legkönnyebb megélhetést biztosítják és általuk leghamarább jutnak abba a helyzetbe, hogy önmagukat eltartsák. A magasabb kereskedői képesítéshez szintén évekig tartó iskoláztatás kell ugyan, de még ha kereskedelmi akadémiát végeznek is, sokkal hamarább lesznek kész, végzett emberek, mint azok, akik esetleg egyetemi tanulmányokkal foglalkoznak. E két említett pályának az a rendkivüli előnye is van, hogy megnyitják az egész világot. A kereskedő is, az iparos is, mindenütt otthonosan érezheti magát, nem úgy, mint az orvos, ügyvéd, tanár, hivatalnok stb., aki az ország határán túl nem érvényesítheti kellőképen a tudását, mert diplomája csak Magyarország területén számít.

Nagyon jól teszik tehát azok, akik gyermekeiknek pályát választanak, ha nem viseltetnek bizalmatlansággal az ipari és kereskedelmi pályákkal szemben, hanem sok keresés helyett egyenesen e pályák valamelyikére adják gyermekeiket.

Nem kevesebb bizalmatlanságot látunk az orvosi, jogi stb. oly pályákkal szemben, amelyeknél már magasabb iskoláztatás szükséges. És különös, itt nem azon értelemben nyilvánul a bizalmatlanság, mint a föntebb elősorolt esetben, hanem úgy, hogy a gyermekek majd nem birják ki a túlságos szellemi megerőltetést.

Pedig éppen e pályáknál volnának aránylag helyén a fentebb előhozott indokok. Épp e pályáknál kellene szem előtt tartani a megélhetés kérdését. Mennyi, de mennyi, kitünő tehetségü egyén van Magyarországon, a kik diplomájukat becsülettel megszerezték s a kiknek tehetsége kihasználatlanul hever, mert nincs alkalmuk ahhoz, hogy tehetségüket, tudásukat érvényesítsék! Kérdeznék meg ezeket az illetők, akik tudományos pályára készülnek, hogy mi véleményük van e pályákról, azok majd megmondanák, hogy diplomával a zsebben manapság nem igen lehet megélni, s a szeren-

Lapunk jelen számához egy fél ív melléklet van csatolva.

csének kiváló kegyeltje kell, hogy legyen, aki zöld ágra tud vergődni. Túl van zsufolva már a tudományos pálya, s a valamire való helyek már évekkel ezelőtt le lettek foglalva előre.

Beismerjük, hogy az emberi társadalomban előfordulnak az oly esetek, amidőn a bizalomnak épp ugy mint a bizalmatlanságnak helye van. De azt el kell hogy ismerje minden józanul gondolkodó egyén, hogy az ok nélküli előitéletek nem mindig vannak helyén.

A fő az, hogy nem szabad elhamarkodva itélnünk, cselekednünk, mert ennek csakis az általánosság s így önmagunk valljuk kárát.

Tegyünk mindent megfontolva, mielőtt teszünk valamit, gondoljuk meg jól annak horderejét, s mintsem egy elhibázott lépést tegyünk, forduljunk inkább tanácsért olyanokhoz, a kik a tervezett dolgot gyakorlatilag, szakszerüen megtudják itélni s a tapasztalásból merítették azt a tudást, melyet itéletük megalkotásához felhasználtak.

Hasznos könyvek.

A népoktatásügyi (és ezzel kapcsolatos) adminisztrationalis eljárás az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. megalkotása óta oly rohamos fejlődésnek indult, hogy a törvények és rendeletek tömkelegében eligazodni, az azokban kijelölt különféle tanügyi teendőket és ezek határidőit emlékezetben tartani teljes lehetetlen. Ugyanis számításon kívül hagyva az egyes felsőbb hatóságok által e dolog természete szerint esetről-esetre kitűzött és szintén betartandó terminusokat, ez idő szerint nem kevesebb mint 525 állandó jellegü tanügyi határidőre kell évente figyelemmel lenni. Ki képes erre!? Bizonyára senki. Minek következtében igen sok ügy marad elintézetlenül, vagy csak elkésve és hiányosan láttatik el, a mi az iskolai közigazgatás minden ágán és fokán igen nagy hátránynyal és a dolog lényegére nézve minden esetre káros hatással van. E tájékozatlanságból származik az a sok közbeeső intézkedés, figyelmeztetés és sürgetés, mely az iskolai hatóságoknak és általában a tanítóknak oly sok idejét rabolja el.

E bajon segítendő, a fennálló összes törvények, szabályrendeletek, körrendeletek utasítások stb. gondos áttanulányozása után dr. Szabó Mihály alsó-fehérvármegyei kir. segéd-tanfelügyelő egybeállította mindazon népoktatásügyi és ezzel kapcsolatos szakoktatási teendők határidőit, melyeket a törvények, körrendeletek stb. előírnak és a melyek betartása kötelező. Dr. Szabó Mihály „Népoktatásügyi teendők határidő-jegyzéke“ czímű munkájában naptárszerüleg mintegy emlékeztető gyanánt sorolja elő az időponthoz kötött összes népoktatásügyi teendőket s így a tanügyi adminisztratióval foglalkozóknak épugy mint a tanítóknak egyöntetű és pontos eljárás szempontjából kimerítő és megbízható útbaigazításul szolgál, eljárásukat lényegesen megkönnyíti s munkájuk eredményét használhatóvá teszi. Minden tétel után zárójel közt közli a rá vonatkozó törvény megfelelő szakaszát, vagy azon körrendelet, utasítás, szabályzat számát és keltét, mely az illető határidő betartását elrendeli.

Használhatják e munkát: a kisdedovodák, állandó és nyári menedékházak; elemi-, felső nép-, polgári és felsőbb leányiskolai tanítók, tanítónők, tanárok és igazgatók; tanító-, tanítónő-, óvónő- és nevelőnőképző-intézetek; állandó és nyári gyermek-menedékházi dajkatanfolyamok; iskolaszék, gondnokságok és felügyelő-bizottságok; a felsőbb leányiskolák, tanító- és tanítónő-képző intézetek miniszteri biztosai; tanító- és tanítónő-képző intésetek igazgató tanácsa; gazdasági ismétlő-iskolák; a kir. tanfelügyelőségek; továbbá: iparos és kereskedő-tanoncz-iskolák és ezek bizottságai; iparos és kereskedősegédek továbbképző tanfolyamai; ipari tanműhelyek és szakiskolák; alsófoku kereskedelmi iskolák, elsőfoku iparhatóságok, kir. iparfelügyelők; az iparoktatási intézetek miniszteri biztosai; a kir. országos iparoktatási főigazgatók és az országos iparoktatási tanács; a tanító-egyesületek; az országos tanítói testület; az „Eötvös-alap“ országos tanítói egyesület; a magyarországi tanítók országos bizottsága; népkönyvtár-egyesületek; az országos közoktatási tanács; az országos tanszermuzeum és az iparmuzeumok; végül: a községi elöljáróságok, községi és körjegyzők, szolgabíróságok, egyházi és városi hatóságok, vármegyék, törvényhatósági közigazgatási bizottságok, miniszteri tisztviselők és az iskolafentartók stb.

A határidők után zárójel közé jegyzett körrendeletek, törvények stb. nagyobbrészt feltalálhatók szerzőnek „Tanítók (tanítónők) jogai és kötelességei“ és ennek kiegészítő részét képező „Népoktatásügyi közs. közigazgatás“ cz. munkáiban. E könyvek teljesen átdolgozva, tetemesen megbővítve, második kiadásban nem rég jelentek meg s kaphatók szerzőnél, dr. Szabó Mihály Alsó-Fehérvármegye kir. segédtanfelügyelőjénél. Ára az elsőnek 2 frt 60 kr., a másodiknak 2 frt 20 kr. A kettőt együtt megrendelve 4 frtért portómentesen kaphatni. Ugyanezen munkák pedig a „Népoktatásügyi teendők határidő-jegyzéke“-vel együtt rendelve: 5 frtért bérmentve szerezhetők be.

Takarékpénztári közgyülés.

A kőszegi takarékpénztár, megyénk e legrégibb pénzintézete, f. hó 20-án d. e. 10 órakor tartotta saját helyiségében ez évi rendes közgyülését a következő tárgysorozattal: 1.) Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, az 1897. évi üzletkimutatás és mérleg előterjesztése, a tiszta nyeremény felosztása és a felmentvény megadása feletti határozathozatal. 2.) Hat igazgatósági tagnak 3 évi, egy igazgatósági tagnak 2 évi és két igazgatósági tagnak 3 évi időtartamra való választása.

Potzelberger Károly, igazgatósági elnök pontban 10 órakor, tekintettel arra, hogy a közgyülés határnapja és tárgysorozata a szavazati jog gyakorlására való figyelmeztetéssel az alapszabályokban előirt időben és módon a „Budapesti Közlöny“-ben, a „Kőszeg és Vidéke“-ben, a „Günser Anzeiger“-ben és a „Vasmegyei Lapok“-ban kellőleg közzétetetett, s hogy a részvényesek az alapszabályokban előirt számban és pedig Barkó Sándor, Biberauer Vilmos, Czeke Gusztáv, Ettner Gusztáv, Engl István, Freh Alfonz, Freyler Lajos, Gerentsér Uzor, Glatzhofer Sámuel, Hrabovszky Sándor, Jagits Antal, Jagits Imre, Korchmáros Menyhért, Lauringer János, Markovits József, Michaelis Izidor, Németh Imre, Potzelberger Károly, Schifer György, Schindler Vilmos, Szép Mihály, id. Unger Károly, ifj. Unger Károly, Waisbecker Ede, Waisbecker János és Wölfel Vilmos személyesen, továbbá Jagits Irma képviseletében Jagits Imre, Kovats Francziska képviseletében Hrabovszky Sándor, Markovits Józsefné, ugy kisk. Markovits Irén, József és Olga képviseletében Markovits József, Michaelis Berta képviseletében Michaelis Izidor, Potzelberger Lujza képviseletében Potzelberger Károly és Waisbecker Edéné képviseletében Waisbecker Ede megjelentek, — a közgyülést megnyitotta, a jegyzőkönyv vezetésére *Markovits* József, ügyészt és titkárt, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Gerentsér* Uzor és *Hrabovszky* Sándor, a szavazatszedő bizottságba pedig az ügyész és titkáron kívül *Gerentsér* Uzor, *Hrabovszky* Sándor és *Lauringer* János részvényeseket kérte fel.

Az 1897. évi üzletkimutatás és mérleg a közgyülést megelőzőleg 8 nappal a takarékpénztár helyiségében közszemlére kitétetvén, s különben is nyomtatásban közkézen forogván, ezeket a közgyülés felolvasottaknak tekintette, s ezután meghallgatta a könyvelő által előterjesztett részletes jelentést, mely szerint: 1.) Az összes betétek állása 1896. deczember 31-én 4,605,026 frt 60 kr. volt, 3853 fél betett 763.259 frt 19 krt, a tőkésített kamatok 183.520 frt 39 krt, összesen 5.551,806 frt 18 kr., visszafizettetett 3877 félnek 731.690 frt 18 krt, maradt tehát a betétek összege 1897. deczember 31-én *4,820,116 frt*, tehát 215,089 frt 40 krral több mint az előző év végén. — 2) A magánkölcsönök összege 1896. deczember 31-én 4.119,775 frt volt; 1897. évben a takarékpénztár kölcsön adott 281 félnek 656,518 frt 42 krt, befolyt tőkében 629,337 frt 87 kr., maradt tehát 1897. deczember 31-én *4,146,955 frt 55 kr.*, vagyis 27180 frt 55 krral több mint az előző év végén. — 3) A váltótárcza állása 1896. deczember 31-én 192622 frt 52 kr., leszámítoltatott 2254 váltó 584.411 frt 45 krral, befolyt 590,380 frt 53 kr., behajthatlanná vált 79 frt 18 kr., maradt tehát a váltótárcza 1897. deczember 31-én 186.574 frt 26 kr. — 4) Az értékpapirokra adott előlegek állása 1896. deczember 31-én 107,495 frt 35 kr., 1897. év folyamában uj előleg 20,859 frt; befolyt 10.460 frt, maradt tehát 117894 frt 35 kr., vagyis 10399 frttal több, mint az előző évben. — 5) A leszámítolt értékpapirok állása 1896. deczember 31-én 129155 frt 53 kr., az 1897. év folyamában leszámítoltatott 325 frt; befolyt 24219 frt 44 kr., maradt tehát 1897. deczember 31-én 105,261 frt 09 kr. — 6.) Rövid felmondásra különféle jóhirü pénzintézeteknél 3, 4. 4. $4^1/_2$ és $4^1/_4$%-ra elhelyezett összeg 416 906 frt 58 kr. — 7.) A takarékpénztár tulajdonát képező értékpapirok a következők: 161800 frt névértékü 4% magyar földtehermentesítési kötvény; 48650 frt névértékü $4^1/_2$% italmérési jog kártalanítási kötvény; 100,000 kor. névértékü Budapest belvárosi takarékpénztári záloglevél; 229 db összesen 22900 frt névértékü Kőszeg-Szombathelyi vasuti elsőbbségi részvény. Továbbá a tartalékalap értékpapirjai: 55000 kor. névértékü $4^1/_2$% Budapest belvárosi takarékpénztári záloglevél és 65000 kor. névértékü $4^1/_2$% Magyar országos központi takarékpénztári záloglevél. — Netaláni árfolyam különbözetek fedezésére szolgál a külön kimutatott 35061 frt 56 kr. árfolyam különbözeti alap. — 8.) Az 1897. évi mérlegben kimutatott vagyon 5,537358 frt 11 kr., tehát az 1896. évi 5.133 343 frt 81 krral szemben az emelkedés 404.014 frt 29 kr. — 9) Az 1897. összforgalom 6271,484 frt 48 kr. az előző évi 4,807.790 frt 24 krral szemben 1,463,694 frt 24 kr. emelkedést mutat. — 10.) Jótékony és közhasznu czélokra az 1897. év folyamában a takarékpénztár 1953 frt 06 krt fordított. — 11.) A kezelési költségek, ideértve a jutalékokat, napidíjakat és jelenléti jegyeket összesen 11558 frt 29 krt tettek. — 12.) A nyugdíjalap, mely 1896. deczember 31-én 45788 frt 97 krt tett, az 1897. év folyamában kifizetett 843 frt 74 kr. nyugdíj levonása után tisztán 1583 frt 24 krral gyarapodott, s 1897. deczember 31-én 47,372 frt 21 krra rugott. — E részletes jelentést a közgyülés örvendetes tudomásul vette, s ezután a titkár felolvasta az 1898. február 12-én tartott igazgatósági ülésben az évi tiszta nyeremény felosztása tárgyában hozott s a felügyelő bizottság részéről is ellogadott határozatot, mely szerint: az 1896. évi nyereményáthozat 5636 frt 43 kr., *az 1897. évi tiszta nyeremény 66505 frt 50 kr.*, rendelkezésre áll tehát 72141 frt 93 kr. Ebből az igazgatóság, felügyelő-bizottság és tisztviselők jutaléka 4610 frt, jelenléti jegyekre 1137 frt, a nyugdíjalapra 665 frt, jótékony és közhasznu czélokra 1500 frt, *s osztalékra 600 db részvény után 100 frtjával 60,000 frt* fordítandó, a 4229 frt 93 kr. nyereményátvitel pedig az 1898. évre átviendő. — E javaslatot a közgyülés vita nélkül egyhangulag elfogadta s az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta. — Végül meg a jótékony és közhasznu czélokra szánt 1500 frtból az igazgatóság javaslata alapján maga a közgyülés 1.) a kőszegi gymn. segélyegyletnek 40 frtot, 2.) a szegény-tanulók segélyegyletének 30 frtot, 3.) az evang. iskolának könyvtára javára 20 frtot, 4.) a kath. elemi iskolának jutalomdíjakra 25 frtot, 5.) az izraelita iskolának 10 frtot, 6.) a polgári iskolának 20 frtot, 7.) a polgári iskolának tankönyvekre 20 frtot, 8.) az iparrajztanulóknak 20 frtot, 9.) a keresk. és iparos tanoncziskolának 20 frtot, 10.) a kisdedóvó egyletnek 150 frtot, 11.) a beteghazegyletnek 50 frtot, 12.) a szegényintézetnek 100 frtot, 13.) a kath. polg. ispotálynak 50 frtot, 14. a kath. nő-egyletnek 20 frtot, 15.) az evang. nőegyletnek 20 frtot, 16.) a tüzoltó-egyletnek 50 frtot, 17.) a Győry-féle templom fenntartási alapnak 40 frtot, 18.) az evang. templomépítési alapnak 40 frtot, 19.) az ipartestületi segélyegyletnek 20 frtot és 20.) a Dunántuli evang. egyházkerület által Kőszegen létesítendő felsőbb leányiskola részére 500 frtot, összesen 1235 frtot juttatott, a megnevezett 265 frtot s a mult évről áthozott 979 frt 49 krt összesen 1244 frt 49 frt pedig az év folyamán felmerülendő szükségletekre az igazgatóság rendelkezésére bocsátotta. — Ezek után a közgyülés megejtette a napirendre kitűzött választásokat és pedig a kilépett igazgatósági tagokat, u. m. Biberauer Vilmos, Engl István, Jagits Antal, Popper Ignácz, id. Unger Károly, dr. Waisbecker Antal és Waisbecker János részvényeseket ujból, a Korchmáros Menyhért lemondása, Möszl Lajos elköltözése és Sziklai János elhalálozása folytán megüresedett 3 állásra pedig Hrabovszky Sándor, dr. Kovács István és Schindler Vilmos részvényeseket, mindannyit majdnem egyhangulag megválasztotta. — Ezzel a közgyülés véget ért.

HIREK.

— **Városi közgyülés.** A f. é. február hó 21-én tartott rendkivüli városi közgyülést a rendőrkapitány beiktatása tette szükségessé. Ez volt a gyülés első tárgya, mely bizonyos formaságokkal járt s azért a leghosszabban vette igénybe a nagy számban egybegyült városatyák idejét. Az elnöklő polgármester bejelentvén a rendőrkapitányi állásnak *Kőszegi* József-fel való betöltését, egy kéttagu küldöttséggel behívatta a kinevezettet az ülésterembe és felhívta, hogy a hivatalos esküt tegye le. Ez megtörténvén, a polgármester átnyujtotta az uj rendőrkapitánynak a város kardját, mint a rendőrkapitányi hatalom szimbolumát s azután mind maga, mind pedig az uj rendőrkapitány is beszédet mondott, az utóbbi különösen arról, miként szándékozik hivatalos teendőit végezni. A többszörös éljenzéssel kisért aktus után a közgyülés a tárgysorozatba fölvett kőszegfalvai temetőügyben határozott, fölkérvén Major János prépost-plébánost, hogy a temető czéljaira megvásárolt telek árát, valamint 400 és néhány forintot a temető alapból fizesse ki. Végre a harmadik tárgyra került a sor, Vasvármegye köztörvényhatósági bizottságának egy határozatára, melylyel *Markovits* József városi képviselőnek a f. évi januar hó 16-án tartott városi közgyülés összes határozatai ellen beadott felebbezését elutasíttatik. A határozatot majd felebbezőnek kezbesítik s ha az tovább jogorvoslattal nem fog élni, az illető gyülés határozatai jogerőre emelkednek.

— **Megyai szolgálatban.** *Lauringer* István, földink, mint megyei közigazgatási gyakornok e hó 20-án tette le a hivatalos esküt az alispán kezébe és szolgálattételre a központi jegyzői karhoz osztatott be.

— **Iskolai ünnepség.** A helybeli gimnázium ifjusága tanárai vezetése alatt f. é. február 24-én, mint az intézet igazgatójának, *Horváth* Mátyás névnapján szép iskolai ünnepséget rendezett. A csinosan díszitett rajzteremben d. e. 11 óra tájban gyült össze az ifjuság válogatott közönséggel vegyest. Ekkor egy kis deákküldöttség az ünneplendő igazgatóért ment, kit a terembe léptekor a *laudetur*-ral üdvözöltek s azután kezdetét vette az ünnepség. Először is egy üdvözlő dalt adott elő a gimn. ifjuság énekkara, melynek elhangzása után Reich Antal IV. o. tanuló társai nevében üdvözlő beszédet intézett az igazgatóhoz. Kellemes változatossággal folyt le azután az ünnepi programm többi része. Az ifjusági zenekar vonóhangszereken magyar dalokat játszott, Németh Mátyás III. oszt. tanuló *Mikes*-t szavalta, az ifjuság énekkara a *Honvágy* czímü dalt adta elő, Edler János I. o. tanuló *Füstbe ment terv*-et szavalta, utána Krosz Imre II. oszt. tanuló a *Pipás kántor*-t. Az ifjusági zenekar meg magyar dalokat játszott s az énekkar a *Járjatok be minden földet* . . . énekelte, mivel a programm ki volt merítve. De volt ezen kivül még egy talpraesett beszéd, az ünnepelt férfiu köszönő, oktató beszéde az ifjusághoz. Horváth Mátyás igazgató e beszédéből a jelenlevők megitélhették, milyen jó kezekben van letéve az ifjuság vallás-erkölcsös, hazafias nevelése és kioktatása.

— **Névnap a banczéseknél.** Mult csütörtökön ülték meg a benczés székházban a házfőnök és gimnáziumi igazgató, *Horváth* Mátyás névünnepét. Gazdag lakoma volt, melyen résztvettek: a papság részéről a székház tagjain kivül: Major János prépost-plébános, Vöröss Zsigmond árvaházi prefektus, Molnár János nyug. plébános, Karenics Ferencz nyug. plébános, Kincs István segédlelkész és Szakáll József árvaházi viczeprefektus; a katonaság köréből: Okrutzky Miksa honvédőrnagy és zászlóalj-parancsnok, Zsulawszky Béla főhadnagy és katonai alreáliskolai tanár, Gergelyffy Ferencz, Horváth Gida és Somogyi Lajos honvédhadnagyok, Saly Mátyás honvédfőorvos; a város notabilitásai közül: Korchmáros Gáspár járásbiró, Somogyi Miklós főszolgabiró, Pfeffel János közjegyző, Decker János telekönyvvezető, Markovits József ügyvéd, Tipka Ferencz polgármester, Szovják Hugó tisztiügyész, Kovács István dr. város-orvos, Draiszker József dr. gyógyintézet-tulajdonos, Hechinger Imre postafőnök, Korchmáros Menyhért és Waisbecker

Folytatás a mellékleten.

Melléklet a „Köszeg és Vidéke“ 9. számához.

Ede; a tanférfiak sorából: Steierlein Gábor polg. isk. igazgató-tanító, Kerner Ignácz, Pados Gábor és lapunk szerkesztője. Akik csak kevessel előbb az ifjuság az iskolában ünnepelt, azt ez alkalommal egy nagyszámu tisztelőkből kikerült vendegsereg a főuri asztalnál ültette. Igen szellemes és az ünnepi alkalomra bevalt pohárköszöntőt mondott Wagenhoffer Titusz, ki rendtársai nevében elsőnek szólalt fel, tolmácsolván a maga és rendtársai jó kivánságait a szeretett és tisztelt főnök iránt; azután Major János prepost-plebanos köszöntötte fel meleg érzessel mondott szavakban a nevnapost és több jelenlevő kitünőséget. Poharukat emeltek még többen, nevezetesen maga az ünnepelt férfiu is, ki megköszonve rendtársai és vendegeinek megemlékezését, az egész társaság egészségére ürítette poharat. Asztalbontás után kedelyes társalgas folyt a jejenlevők között, kik azután ugy 3 óra felé lassankent oszladozni kezdettek.

— **Szabadsag-ünnep.** Nagy örömmel veszünk tudomást a helybeli hazafias erzelmü benczes tanárok abbeli intézkedéseről, melyszerint az 1848. év eseményeinek felszázados emleket az ifjusággal rendezendő ünnepseggel fogják megülni. Mindig vártuk, hogy társadalmunk elökelőségei vagy a város képviselő-testülete fognak e irányban valami kezdeményező lépest tenni, de bizony hiába. Annál jobban esik tehát a gimnazium tanári karának előbb említett elhatározása, mely meg azzal is nyer jelentőségében, hogy az ünnepseg meghívott nagyobb közonseg előtt, meg pedig a balházban lesz megtartva. Akadály csupán egy merült fel, az, hogy a „balház“ folyó évi márczius hó 15-én, a szabadság emléknapján ujonczozásra lesz okkupálva s így az ünnepet két nappal előbb, 13-án kell megtartani. Jó lesz az így is, csak meglegyen. A szent eszmek hadd terjedjenek, hadd világosítsanak ott, ahol meg sötétség van; gyógyítsanak, hol ír kell a beteg sebekre!

— **Hamvazás.** A farsang elmult s beléptünk a negyvennapos böjt időszakába. Ez hamvazó szerdával kezdődik, amikor az emberek magukba szállanak s a pap *mementó* . . . szavaira homlokukat hamvazásra tartják oda. Sok ember fordult meg az idén is plébánia-templomunkban, hol a hamvazást három pap órák hosszáig végezte.

— **Kanyaro-járvány.** Városunkban az utóbbi időben több kanyaró-eset fordult elő, miért is figyelmeztetjük a szülőket, hogy gyermekeiket óvják s megbetegedésük esetén forduljanak orvosi segítséghez.

— **Czitera-konczert.** Amint bennünket Sopronból értesítenek, az ottani czitera-egyesületnek valami 30 tagja a jövő hó vége felé városunkba jön s itt jotékonyczélu hangversenyt rendeznek. Az egyesület *Mayer* Frigyes ügyes vezetése alatt áll, ugyanannak, a ki mult őszszel Bécsben is sikerrel hangversenyezett. Szívesen látjuk tehát az egyesület tagjait vendégeinkül, kik bizonyára rendkivülit fognak nyujtani műpártoló közönségünknek.

— **Gazdasági tanfolyam zároja.** E hó 21 én befejezték a rohonczi gazdasági tanfolyamot. Sok előkelő férfiu jelent meg ez alkalommal Szájbely Gyula kastélyában, hogy a tanfolyam záróvizsgálatán s az ezután következő lakomán részt vegyen. Ott voltak a többi között: Reiszig Ede főispán, Radó Kálmán, Ernuszt Kelemen, Weöress István, Chernel György, Gothárd Sándor, Rupprecht Tasziló, Szabó Ernő, dr. Bezerédy István m. főjegyző, Nagy Jenő m. főügyész, Papay István főispáni titkár, Csiffary József, Ernuszt József, Horváth Lajos, Hussy Sándor, Kis Gyula, Mesterházy Gedeon, Nemesközi József, Perényi Antal, Rössler Károly, a gazdasági egyesület igazgató titkára, Ulreich Pál és maga a vendégszerető házigazda Szájbely Gyula több rohonczi előkelőséggel. A földmivelésügyi minisztert Magyar Kázmér földm. isk. tanfelügyelő képviselte. A tanfolyam hallgatói számszerint huszonöten a trágyaismeből, a takarmány-termelésből és takarmányozásból, az okszerü állattenyésztésből, növénytermelésből, gazdasági talajismeből és földmivelésben, gyümölcstermelésben, mehészetben, kosárfonásból és meg más hasznos tudnivalókból nyertek oktatást s nekik az elsajátított ismereteikről s ennek gyakorlati alkalmazásáról kellett beszámolniok. A vizsgálat teljesen sikerült s beváltak eszerint gazdasági egyesület kezdeményezésére felállított e nemü gazdasági tanfolyamok.

— **Gazdasági egyesület közgyülése.** A vasvármegyei gazdasági egyesület folyó évi február hó 22-én Szombathelyen tartá évi közgyülését. A szokásos jelentések megtétele után a tisztikart és igazgatóságot választották meg és pedig *Radó* Kálmán helyére, miután ez az elnöki tisztségre többé nem reflektált, *Ernuszt* Kelement, az alelnöki tisztségre pedig, mivel *Weöress* István szintén nem volt maradásra birható, *Borsitz* Belát és *Reiszig* Alajost. Az uj elnök indítványára megválasztották *Radó* Kálmánt tiszteletbeli taggá s eljenzésekkel fogadták az egyesület jövő működésére irányuló elnöki enunciaciókat.

— **Felülfizetések.** Belépő jegyeikeit a fiatal urak bálján meg a következők váltották meg:

Szendy kapitány 7 korona, Fügh Károly 3 k., Küttel Istvánné 4 k., N. N. 4 k., Pulz tábornok 10 k., Salamon százados 6 k., Perkovits Ferencz 4 k., özv. Török Sándorné 6 k., Vidos altábornagy 9 k., Decker Vilmos 3 k., Nagy Adorján 3 k., Jantschge főhadnagy 7 k., Biróné 3 k., Adorján tanár (Felső-Lövő) 3 k., Mazuth őrnagy 3 k., Szirch Ignácz 6 k., Hannibal Mór (Felső-Pulya) 10 k., Wagner Gábor (Kóhalom) 7 kor., Karner Frigyes 3 k., Pados Gábor 7 k., özv. Schäffer Mihályné 6 k., dr. Deutsch Ernő 23 k., Hoyer kapitány 6 k., Paller Ernő 4 k., Freyberger Sándor 3 kr., Graf Adolf (Léka) 12 k., Klugel urholgy 3 kor., ifj. Seper László 33 k., N. N. (Bécs) 5 k., dr. Viola Ödön (Szombathely) 4 k., dr. Kovács István 4 k., Horváth Guidó 7 k., Rodiczky tiszthelyettes 3 k., Waisbecker Henrikné 4 k., Deutsch Frigyes 3 k., Zulavszky főhadnagy 3 k., Kesseru fohadnagy 3 k., Czenek hadnagy 5 k., N. N. 3 k., Maróthy hadnagy 3 k., Petrovits százados 6 k., Sziklayné 6 k., N. N. 3 k., Jenny Ödon (Dörfl) 3 k., Lux Alajos (Dörfl) 3 k., Pfeffel János 14 k., Schrack főhadnagy 4 k., Kirchknopf Antal 4 k., Ecker Karolyné 8 k., dr. Molnár szulpicz 3 k., Kőszegi József 10 k., Fay Ede 6 k., Lakody (Kóhalom) 10 k., Eisner testverek 12 k., Molnár Béda 3 k., Okrutzky Miksa őrnagy 10 kor., Kiss Antal 4 kor., Stubenvoll Karoly 4 kor., Turcsányi Lajos 6 k., Szeybold Kálmán 4 k., N. N. 1 k., Ajkay Ferencz 6 k., Unger Károly 3 k., Binder János 3 k., Unger Elek 10 k., Karnerne 3 k., Ecker Károly 4 k., Müller Ferencz 4 k., Grátzl Gusztáv 4 k., özv. Gábriel Józsefne 7 k., Aumüller 4 k., Pulz 4 k., Hrabovszky Sándor 4 kor., Markovits hadnagy 3 kor., Nykodem Julia 4 k., Szovjak Hugó 10 k., Schuppler ezredes 10 k., Müller Ede 11 k., Szabadhegyi Ilona 3 k., Szájbely Gyula 100 k., özv. Gyömörey Antalné 100 kor., Rusa Gyula 12 kor., Gruber Adolf 6 kor., Szatinovics 3 kor., dr. Leschediczky 3 kor., Hullesch Mitzi 3 korona.

— **A rendezőség köszönete.** A fiatal urak baljának rendező-bizottságából a tisztikar három tagja tegnap küldöttségileg tiszteigett özv. *Gyömörey* Antalné urnonál, a bálanyánál, hogy kifejezze a rendező-bizottság köszönetét amaz áldozatkész, nemes magatartásért, melyet a bálanya a mulatság alkalmából kifolyolag tanusított. A küldöttség tagjai voltak *Deutsch* Erno dr. kir. albíró, *Róth* Jenő és *Wittinger* Ernő. — A rendezőség *Szájbely* Gyula orsz. képviselőhöz, a bálbizottság díszelnökehez köszonő-iratot intezett a bál sikerének előmozdításáért.

— **Gyülések.** Az *iparosok betegsegitő pénztárá*-nak ma, vasárnap d. u. fel 2 órakor a városház tanácstermeben közgyülése lesz. — A *kőszegi ipartestület* f. évi márczius hó 6-án d. u. 2 órakor tartja évi közgyülését ugyancsak a városház tanácstermeben. — Márczius hó 25-én d. e. 10 órakor a *kőszegi serfőző részvénytársaság* évi közgyülést a városházán tartja meg.

— **Gyászrovat.** E rovatunkat mind gazdagabbá teszi a kaszás munkája. A héten meghaltak *Mayer* Paula, Mayer Gyula polgártársunk testvérhuga, kinek földi maradványait nagy díszszel e hó 24-én helyezték nyugalomra. A család gyászlapja így szól: Mayer Gyula a saját, valamint édes testvérei özv. Hübertn Károlyné szül. Mayer Emilia, Mayer Viktor és a többi rokonság nevében fájdalommal megtört szívvel jelenti felejthetetlen édes testvérének, Mayer Paulának február 22-én délelőtt 11 órakor hosszabb szenvedés és a végső szentséges ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei február 24-én délután 4 órakor fognak a helybeli sírkertben nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise-áldozatok pedig február 25-én d. e. 9 órakor a Jézus szt.-Szívéről nevezett egyházban fognak az urnak bemutattatni. Kőszeg, 1898. február hó 22-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

A Kehrn testvérek utolsója, *Sándor* is gyorsan követte testvéreit a túlvilágba. Alig két hetre Károly elhalálozása után pihenőre szállott e hó 24-én.

Hirtelen halállal mult ki e hó 23-án *Dollmann* János adóhivatali ellenőr. Az 58 éves buzgó hivatalnok aznap délután gyengélgedve távozott az adóhivatalból s még azon éjelen meghalt.

— **Kőszegfalvai posta.** A város képviselő testülete annak idején *Tangl* Ferencz kőszegfalvai negyedmester részére a levelek kézbesítéseért 100 frtnyi díjat kért az államtól. Ezt a díjat a minisztér nem engedélyezte s így a kőszegfalvai postát a jövőben is csak a régi módon kezelik.

— **Esküvő.** F. hó 20-án vezette oltárhoz, *Babler* Vilmos huszárőrmester *Schlögl* Annát, nehai Schlögl János kedves hajadon leányát, mely alkalommal díszes közönség gyűlt össze úgy a templomban, mint az oromháznál. Nyoszolyóleányok voltak Krampol Miczi, Hutter Mariska, Höffer Miczi, Schlögl Emilia kisasszonyok. A szülői háznál fényes lakoma volt, melyet táncz váltott fel s a vendégek derült kedvvel mulattak kivilágos kivirradtig.

— **Emlékérmek kiosztása.** Ő császári és királyi felségének ötven éves uralkodási jubileuma alkalmával egy emlékérem alapítása van kilátásba véve, mely az összes állománycsoportok, rangfokozatok, rangosztályok azon személyei részére volna adományozandó, kik 1848. évi deczember hó 2-tól 1898. evi deczember hó 2-ig bezárólag a közös hadseregben, a haditengereszetnel, a testőrségeknel, a honvédségnél és a csendőrségnél tényleges szolgáltak. Azon személyek, kik 50 éven aluli szolgálati időt mutathatnak fel, ezen érem bronzból van kilátásba helyezve. Igény azonban a rangosztályba be nem osztott hópénzesek, ugymint a legénységi állományhoz tartozó személyek részére az említett éremre es pedig: a régebbi hadkiegészítési törvények alapján besorozattak részére a 8. tényleges szolgálati évvel, azok részére pedig, kik az 1868. deczember 5-én kelt védtörvény alapján soroztattak be, az utolsó tényleges szolgálati évvel keletkezik. A hadi érem birtokosai és a hadapródok a szolgálati idő ezen megszorítása alól kivételt képeznek. Miután a nevezett emlékérem adományozása azok részére is tervbe van véve, kik a hadsereg hadi tengereszetu kötelékéből elváltak, az ezen érem elérhetésére való jelentkezések a sorozási év az elbocsájtó csapattest, a szolgálati idő és elbocsájtási év közlése mellett ezen hadkiegészítő parancsnokságná! legkésőbb 1898. márczius 20-ig benyujtandók. Azok jelentkezései, kik nem közvetlenül a közös hadsereg, hanem a honvédség kötelékéből bocsájtattak el, nemkülömben azok, kik egy jogerős birói itélet következteben díszjeleiket (érdemrendjeiket) elvesztették, tekintetbe nem vétetnek.

Mindazok, akik a fenti felhívás alapján az emlékérmet elnyerni jogosultak, felhívatnak igényüket a fentjelölt idő előtt bejelenteni.

Kőszeg, 1898 február 27-én. *Kőszegi József*, rendőrkapitány.

— **Hirdetmény.** Kőszeg szab. kir. város pénztári hivatala által ezennel közhirré tétetik, hogy az 1898. évre készített 1 és II. oszt. kereseti adókivetési lajstrom a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságnak 4561/1898. sz. rendelete folytán folyó évi február hó 21-töl márczius 7-ig bezárólag alulirott hivatalban közszemlére ki van téve.

Kőszeg, 1898. évi február hó 19-én.

Városi pénztári hivatal.

— **Hirdetmény.** Kőszeg szab. kir. város rendőrkapitányi hivatala részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint az 1898 érvényes ebjegyek ezen hivatalban f. évi április 15-ig különben pénzbüntetés terhe mellett megváltandók.

Kőszeg, 1898. február 24-én. *Kőszegi József*, rendőrkapitány.

— **Hirdetmény.** Mely szerint köztudomásra hozom, hogy a munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló 1898. evi II. t.-cz a jelen év márczius 1-en lép életbe.

Kőszeg. 1898. évi február hó 26-án.

Tipka Ferencz, polgármester.

— **Ingatlanok forgalma.** A mult hét folyamán a következő ingatlanok kerültek telekkönyvi átirás alá: Max Borbála, Wennard János, Gallausz Mária, Grossmann Antal és Grossman Ferencz után a 741., 742., 743., 744. hsz. 450. számu ház $^5/_8$ része 750 frt vételárban Grossmann János javára.

— **Köszönetnyilvánitás.** A Kőszegi Takarékpénztár igazgatósága a helybeli sz. benedekrendi gymnasium deáksegélyző-egyesületének 40 frtot ajándékozott, mely kegyes adományért hálás köszönetet nyilvánitja

Kőszeg, 1898. febr. 25-én. *Horváth Mátyás*, gymn. igazgató.

— **Köszönetnyilvánitás.** A Kőszegi Takarékpénztár a helybeli államilag segélyezett polg. fiu- és leányiskola részére negyven forintot adományozott. E kegyes adományért hálás köszönetet mond: *Steierlein Gábor*, igazgató.

— **Köszönetnyilvánitás.** A Kőszegi Takarékpénztár a helybeli Szegénytanulókat Segítő Egyesület czeljaira harminczforintot adományozott. E kegyes adományért hálás köszönetet mond az egyesület elnöke:

Steierlein Gábor.

)(**Kályha nélküli fütés.** Gyakran beállannak szüksége, hogy hideg szobát vagy más fűtetlen helyiséget rövid időre felmelegíteni óhajtanánk. Ennek elérésére egy rendkívüli jutányos eljárást, mely különösen garçonoknak pl. levelirásra, öltözés vagy vetkezésre, vagy olyanoknak, (pl. betegeknek) kik éjjel rövid időre az ágyat elhagyni kénytelenek, — 30 kr. beküldésére (levélbélyegben) közöl Lechenmayer J. C. Temesvár, Stefania-utcza 16. (saját ház).

A fiatal urak bálja.

— Február 19. —

Az idei farsang utolsó nagy báljáról kell beszámolnom, s legsikerültebb s legfényesebbről, amilyen két évtized óta nem volt Kőszegen. Mondják, a régi jó időkben voltak hasonló pompás mulatságok, mikor a bálház ódon terme tünderkertté változott át, melyben ragyogó közönség hullámzott le-fel, kedélyesen mulatva és szórakozva.

A kőszegi fiatalságnak elvitázhatatlan érdeme, hogy olyan mulatságot rendezett, mint a minő volt a február 19-iki, mely úgy anyagi, mint erkölcsi sikereben pazarul fényes eredményt mutatott fel s bár a díszítés nagy summát emesztett fel, mégis a kőszegi jótékony nőegyesületek egyenként 100—100 frtot kapnak a bál jövedelméből.

Részletes tudósításunk a következő:

Este 8 óra után már kezdett gyülekezni a közönség s a terembe belépő bali vendégeket kellemesen lepte meg a terem díszitésének díszkrét elegánciája.

Fehér-világoskék draperiák fedtek a falakat, tükrökkel sűrün tele aggatva, a terem felső részén szőnyeggel borított emelvény állott, melyen egy baldachin alatt volt elhelyezve a lady patronesse fotöj-je déli növényektől övezve. A terem alsó végében déli növényekkel elkülonített kis rekesz volt, a karzat alatt, hol néhány asztal s kerevetek voltak elhelyezve, közvetlen szomszédságban pedig a czukrasz büffé. Az egész teremnek pompás képét előnyösen tüntette fel a fehér csillárok ragyogó gazdag világítása, mely a tükrök fényében ragyogva-csillogva verődött vissza.

A rendezőség az elnökök élén a terem bejárata előtt csoportosulva várta a lady patronesset, de annak megérkezése előtt lelkesen fogadták a belépő *Szájbely* Gyula orsz. képviselőt, a bálbizottság díszelnökét, kiről az a hir volt elterjedve, hogy elfoglaltsága miatt nem jelenhetik meg a fiatalság bálján.

Most már Szájbely Gyula díszelnök élett a rendezőség élére s ő fogadta a bálanyát, *Gyömörey* Antalné urnőt, kit a terembe lépésekor a Rákóczy-induló hangjaival üdvözöltek.

A bálanya megérkezése jel volt a mulatság megkezdésére s *Lauringer* István dr. elnök megnyitotta a bált, egy csárdást tánczolva *Gyömörey* Anna kisasszonynyal. Őt követték a rendezőség többi tagjai s ezzel meg-

indult a vigság és tánez, melynek csak a fényes reggel vetett véget.

Horváth Sándor bandája is kitett magáért ezuttal. Két uj csárdást is tanult ezen alkalomra s kifogástalan hévvel és preczizitással húzta egész éjjel a jobbnál-jobb darabokat. Erre különben nagy befolyással volt ifj. *Seper* László működése is, ki snájdig czigánybirónak bizonyult.

Éjfél után, szünóra alatt megérkezett a meglepetés is, melyet a rendezőség a közönségnek *készített*. Megjelent a „Báli Hirlap", a fiatal urak báljának hivatalos közlönye, mely külön czikkben referált a bálestéről, leközölte a jelenlevő hölgyek névsorát, amennyire lehetséges volt a lázas munkában kielégítő névsort késziteni, azonkívül néhány emléksort is adott közre a bálon jelen volt hölgyek tollából. Volt a lapnak megleinetősen tarka hirrovata, táviratai s. t. b. A lap egyes példányait 20 krért árusították, s az ebből befolyó tiszta jövedelmet szintén a jótékony nőegyesületeknek adják át. A „Báli Hirlap" egyes példányai különben még most is kaphatók *Róth* Jenő könyvkereskedésében 20 krajczárért.

A jelenvolt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Bottfyné, Baitsné, Binderné, Beckerné, Czekené, Draskovitsné, Dohnalné, özv. Eckerné, Feiglné, Fayné, özv. Gyömöreyné, Gabrielné, Gelsei Bironé, Hoyerné, Häusierné, Jantschgené, Kubinekné, Korchmarosné, Karnerné, Labodyné, Lauringerné, Mickné, Markovitsné, Malderné, Mohrné, özv. Nykodemné, Puschné, Petrovitsné, Padosné, Prennerné, Pfeffelné, Rusáné, Schehákné, Szendyné, özvegy Schieferné, Schupplerné, Szirchné, özvegy Sziklainé, Salamonné, özvegy Törökné, Waisbecker Edéné, Waisbecker Henrikné.

Leányok: Andraskay Sárika, Bäcker nővérek (Alsó-László), Ecker Irma, Gabriel Miczi, Graf nővérek (Leka), Graf nővérek (Széplak), Gruber Lujza, Gyömörey Anna és Miczi, Hanely Flóra, Hulesch Miczi, Hannibal Paula, Jantschge Hedvig, Korchmáros Irma, Mick Paula, Markovits Irén, Nyulassy Ilona, Oberkamp Margit, Prenner nővérek, Pados Gizella, Rusa Ilona, Schuster Jetti, Szirch Miczi, Sziklai Paula, Salamon Ilona, Schaffer Tildi, Schieter Nelli, Schuppler Jetti, Szabadhegyi Jlona, Sida Anna (Kőhalom), Turner Jolán (Lőcs), Vidos Margit, Wagner nővérek (Kohalom), Wocher Szidi. — *c* —

Közgazdaság.

Néhány szó a takarmány termelésről.

A háromnyomású gazdálkodási rendszer mindinkább szükebb térre szorul; felváltatja helyet a vetésváltó, mely átalakítja az egész gazdaságot. — Gabonanemüek kapás növényekkel, hüvelyesekkel, ipari és kereskedelmi növényekkel s takarmányfélékkel felváltva termeltetnek. — Ez a kép tárul elénk ma már a legtöbb gazdaságban. A növénytermelés ezen változatossága maga után vonja természetesen az állattenyésztés felkarolását is oly módon, hogy állatjaink számát nemcsak a rendelkezésünkre álló rét és legelő-területhez szabjuk, hanem ahhoz, hogy a mesterséges takarmányféléket, vagyis a szántóföldön termesztett takarmánynövényeket mily mennyiségben állíthatjuk elő haszonnal.

A takarmánytermelés mikéntje egy igen fontos kérdés tehát a gazdaságban annyival is inkább, mert annak helytelen keresztülvitele kiszámíthatatlan kárt okozhat.

Mint a legtöbb kulturnövénynél, úgy a takarmányféléknél is első és fődolog a termelés sikeréhez megfelelő talaj és klima megválasztása. — A különböző takarmányfélék ez iránti igénye különböző; vannak oly növények, melyek a szárazabb talajban ép úgy képesek díszleni, mint a nyirkosabb talajban, s viszont olyanok is, melyek vagy csak a szárazabb, vagy csak a nedvesebb talajon képesek jó termést szolgáltatni. Így pl. ha a legismertebb két takarmányt, a lóheret és luczernát veszszük megfigyelésre, tapasztalni fogjuk azt, hogy az al- és felföld lóher, illetve luczerna termése között igen nagy a különbség. Az egyik, nevezetesen a lóhere inkább a felvidéken díszlik, a másik, t. i. a luczerna az alföldön.

A talaj viszonyok kutatásánál nem szabad elfelejteni a talaj termőerejének, tápanyagkészletének vizsgálását. A legtöbb takarmány-növény igen sok kész növényi tápanyag jelenlétet kívánja meg, a melyet mesterséges uton kell a talajba juttatnunk. Istálló-trágya és műtrágya egyaránt alkalmas e czélra. — Gyenge luczerna és here vetéseknél pl. igen jó eredményt érték el a szuperfoszfát gipszszel való felültrágyázással.

A zabosbükköny szintén igen meghálálja a foszforsav trágyát, s egy ide vonatkozó kísérlet szerint a nitrogen trágya sem maradt hatásnélkül. — Réti növényzetnél pedig a káli és foszforsav-trágyák együttes alkalmazása ajánlható.

A trágyázás keresztülvitelénél az elhintés ideje a trágyázás eredményére lényeges befolyást gyakorol. — A szuperfoszfát gipszet mint fejtrágyát elszórjuk tavaszszal, zabosbükköny alá a foszforsavat őszszel adjuk, réteken a trágyát szintén őszszel használjuk oly módon, hogy elhintés után az alá lesz boronálva.

A trágyázáson kívül egyéb körülmények is befolyásolják a terméseredményt. — Lóher és luczerna-vetéseket, nemkülönben réteket is tanácsos kora tavaszszal jól erősen megfogasolni. — A fogas alkalmazásával a növényzetet uj életre serkentjük, mert előmozdíthatjuk a levegő behatolását, visszatartjuk a téli nedvességet egyszóval talajunkat oly állapotba hozzuk, mely a takarmány díszlését mind jobban előmozdítja. — Az ápolási munkálatokhoz sorolhatjuk a gipsznek elhintését is kora tavaszszal. A gipsz különösen a pillangós virágu takarmányféléknek kedvez.

Foulárd-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legujabb mintázatok és szinekben, valamint fekete, fehér és szines **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. **Privatfogyasztóknak postabér és vámmentesen**, valamint **házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával** küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udv. szállító) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Irodalom és művészet.

— **Magyar nemzet története.** Halad az idő és vele be fog teljesedni az is, — az az ige, melynél kedvesebbet szebbet, szentebbet nem ismerhet a magyar: drága hazája történelmének a bűvös-bájos igéjét. — S ez ige folyton folyvást felhangzik a Szalay-Baróti irta „Magyar nemzet története" czímű nagyszabású millenniumi emlékműben, melyet — eddig tudva már — kiad a Wodianer F. és fiai) budapesti kiadóczég, s melynek most érkezett meg hetvennyolczadik füzete. Még csak 2—3 füzet van hátra, s be lesz fejezve nemzeti négy irodalmi vállalatnak a IV. kötete is. A most vett 78-ik füzetben I. Ferencz császár és király hosszu s eseményekben rendkívül gazdag uralkodásának története (1792—1835)-adatik elő 1802-től 1815-ig, tehát a nagy franczia köztársasági háboruk majdnem végeig. Ismét csak a magyar vitézségről, a magyar áldozatkészségről Ausztria szolgálatában szól a dicsének; de ismét csak a nemzetnek tapasztalt politikai csalódásai keserű örömpohárkép vegyülnek dicsdalába. — E füzetnek is két melléklete van, az első Ferencz királyt magyar koronázási díszben mutatja, a másik pedig a (chronologiai sorrenden kívül) az első magyar felelős minisztérium (Battyány-minisztérium) arczkép csoportját képezi. Elég számos szöveg-illusztratiói e füzetnek ezek: Stadion János gróf, Széchenyi Ferencz gróf, János főherczeg, Mária Lujza, Bécs városi bankjegy 1800-ból, Váltó czédula 1811-ből, I. Sándor czár, II. Frigyes Vilmos porosz király, I. Ferencz, A bécsi kongresszus, Buda és Pest kivilágítása 1815-ben, Metternich Kelemen herczeg, Öt forintos bankjegy 1816-ból.

— **„Ideál"** a czíme Szemere Miklós legujabb röpiratának, mely csak a napokban került ki a sajtó alól. A nobilis és gavallér szerzőnek rövid idő alatt ez már a harmadik műve, melylyel a közönség elé lép. A „Fair play" és a „Fiatal véreim" általános feltünést keltett munkáihoz méltán sorakozik ez a harmadik mű is, az „Ideál". Ebben a szerző a nála megszokott előkelő modorban ötletszerüleg foglalkozik a jelenkori magyar társadalom négy főhatalmasságával: a szabadkőművesség, sajtó, judaismus és szoczializmussal. Kesztyűs kézzel, könnyeden, csevegésszerüleg tárgyalja ezeket a kérdéseket. Mindenkiről elmondja saját egyéni nézeteit, és mindeniknek felsorolja nagy vonásokban a túlkapásait. A szabadkőművességről, mint titkos társulatról, mond el egyet-mást A sajtóról pedig nagyon is megszívlelendő dolog az, a mit elmond és a mely odasarkallik, hogy a szabadsajtónak — melynek szerző őszinte hívének vallja magát — csak addig van létjogosultsága, míg az tisztességes írektől igaz dolgot közöl és terjeszt. Főszabályul kívánja kimondani, hogy journalistikával senki sem foglalkozhassék, ki megbecstelenítő vagy nyereségvágyból eredő bűntettet követett el, mert ezzel csak a sajtó tekintélyét emelnék. A judaismus kérdésénél kijelenti, hogy nem antisemita szempontból szól a dologhoz. Sok tenni való van szerinte e tekintetben és nem győzi eléggé ajánlani a gyors és helyes intézkedést. A szoczializmus kérdésénél pedig azt mondja, hogy ha meggyőzik annak az eszmének életrevalóságáról és kivihetőségéről, hát ő is mellője sorakozik; de addig, míg erről meggyőződve nincs, az egész dolgot csak az álom országába tartozandónak véli. Csak ideál az egész. A 64 oldalra terjedő munka megjelent az „Athenaeum" kiadásában és kapható minden könyvkereskedésben. Ára 30 kr.

— **Dreyfus vagy Eszterhazy**-e a bünös, valljon igaza van-e Zolának? Ez tartja most izgalomban egész Európát. A haldokló század egy végső nagyot lobbant meg ebben a botrányban. Mint minden nagy és aktuális kérdéssel, ezzel is kimeritően foglalkozik a „Képes Családi Lapok", ez az élénk és minden tekintetben kitűnő illusztrált szépirodalmi lap, melynek kitűzött czélja, hogy a szépirodalom keretén belül minden aktuális kérdést szőnyegre vegyen s ugy képben mint írásban ismertessen. Hozzá teszszük még azt, hogy ennek a szépirodalmi lapnak olcsósága valóságos szenzátió, mert egész évre 6 forint, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest V., Vadász-utcza, 14. szám.

— **A Magyar Könyvtár,** mely oly sikerrel versenyez a nálunk annyira elterjedt Reclam-féle füzetekkel, ismét hat számot bocsát világgá. A sort mint 23. szám Byron egyik leghatalmasabb alkotása, a „Manfred" czímü drámai költemény nyítja meg, melyet Ábrányi Emil, a kiváló költő és műfordító ültetett át magyarra és látott el bevezetéssel. A következő szám Porzó (Agai Adolf) négy gyönyörü elbeszélését tartalmazza, melyek elseje, a „Violka Vera" adta a füzet czímét is. A 25. füzet a modern franczia szinműirodalomban egyik méltán leghíresebb terméket, Sardou „Váljunk el"-jét adja, mely mióta szinre került állandóan megmaradt nemzeti szinházunk műsorán. Fordítása Fái Béla tollát dicséri. A 26. füzet élén Deák Ferencz neve áll, az ő leghíresebb beszédét, az 1861-iki első feliratí beszédét kapjuk benne, melyet a középiskolai tanterv szerint minden gymnasiumban olvastatnak, mely azonban minden művelt magyar ember könyvtárában is helyet kell, hogy foglaljon. A 27. füzettel a görög irodalom terére is rálép a „Magyar Könyvtár," az antik görög tragédia legfelségesebb alkotását, Aischylos „Leláncolt Prometheüs"-át közölve, Zilahy Károly erőteljes és hű fordításában, melyet Thót Rezső látott el kitünő bevezetéssel. Végre a 28. füzet Bársony István egy pompás elbeszélés gyűjteménye: „Vadásztörténetek". A legközelebbi füzetek közt lesz Moliere Dandin György-e, Hevesi Sándor fordításában, melylyel a „Magyar Könyvtár" uj Moliere fordítása indul meg. Egy-egy füzet ára 15 kr. Megjelentek Lampel R. könyvkereskedésében Andrássy-ut 21. Kaphatók minden könyvkereskedésben.

— **A szabadságharcz évfordulója.** Alig telik el még egy pár hét s Magyarország megünnepli szabadságharczának ötvenedik évfordulóját. Ez a nemzeti ünnep mindnyájunk szívét megdobogtatja s lelkesedést önt minden magyar hazafiba A Magyar Hirlap, a hazafiságnak, a szabadelvüségnek s a demokratizmusnak ez az állandó őre és hirdetője, méltó módon járul hozzá a maga részéről a nemzeti ünnep teljesebbé tételéhez. Szép és tartalmas Almanachot adott ki, amely 48—49 fő eseményeit foglalja össze írásban és képben. Ezt a becses emléket a szabadságharcznak mindenki megkapja, a ki előfizetője a Magyar Hirlapnak. Megkapják tehát azok is, a kik most mint uj előfizetők sorakoznak a lap híveihez. Azonkívül, hogy a Magyar Hirlap a leggazdagabb tartalmu és legérdekesebb napilapunk: még egy sereg különös kedvezményben is részesíti rendes előfizetőit. Az uj előfizetők megkapják Jókai Mór most folyó pompás regényének eddig megjelent részét. Ez a regény, amelynek a czíme „Öreg ember nem vén ember", egyike a nagy Jókai legérdekesebb szépirodalmi alkotásainak. Megemlítjük itt hogy Jókai Mór, aki harmincz munkatárs élén van a Magyar Hirlap kötelékében: szépirodalmi működésével egészen és kizárólag ehhez a laphoz kötötte le magát s most folyó regényén kívül legközelebb egy másik nagyon érdekes regényt is ír a Magyar Hirlapnak. Sokkal olcsóbban kapják a Magyar Hirlap előfizetői az „Évszak" czímu remek illusztrált divatlapot, mint akik nem előfizetők. Mert az előfizetőknek egy negyedévre csak nyolczvan krajczárokba kerül és a divatlap. A Kis Világ czímü pompás gyermeklapot a Magyar Hirlap rendes előfizetői ötven krajczárért kapják egy negyedévre. A Magyar Szalont a Magyar Hirlappal együtt egész évre 24 frt helyett 20 frtért, félévre 12 frt helyett 10 frtert, negyedévre 6 frt helyett 5 frtért kapja mindenki. A szerkesztői üzenetekben minden előfizető szakszerü és lelkiösmeretes választ kap bárminő kérdésére. A Magyar Hirlap előfizetési ára egy évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr. és egy hóra 1 frt 20 kr.

A Mauthner-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjegygyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vas-kereskedésben

kaphatók.

A Budapesten Andrássy-út 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** czég csakis **olyan csomagoknál** vállal teljes jótállást egészen **friss** és **valódi** magvakért, a mely csomagok **ragasztva**, a **medve bárával és a Mauthner névvel** jelölve, ugy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

PSERHOFER J. vértisztitó labdacsai,

azelőtt **„általános labdacsok“** név alatt; mely utóbbi teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna.

Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és a ékrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség és hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: igy sápkórnál, idegességből származó fej ájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmát sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **Pserhofer J.**-féle, az **„arany birodalmi almához“ czimzett gyógyszertárban, Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül. Az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében keretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással, fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással, vörös szinben van ellátva.

A számtalan hálairatból, melyet a labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893 április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nékem ismét 15 tekercset az ön folulmulhatlan vértisztitó labdacsaiból utánvétellel. Fogadja ez uton a legmelyebb köszönetemet labdacsai csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szeptember 12.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom. Én gyermekagyban megbetegedtem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen kifognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak. Knifiez Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek az éves nagynénem nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megúnta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Walnzettel Josefa.

Eichengraberamt, Ofobl mellett, 1898. márczius 27.

Tekintetes ur! Alulirott ismételten kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom ... szerinti használására ezt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignacz.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886 október 8.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem 5 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Bernhardi alpesi-fü liqueur, Bernhard W. O-tól Bregenzben. $^1/_1$ üveg 2 frt 60 kr. $^1/_2$ üveg 1 frt 40 kr., $^1/_4$ üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatásu legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m.: gerinczagybántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás fülszaggatás stb. stb. ellen 1 frt 20 kr.

Angol csodabalzsam, Pserhofer J.-től egy üveg 50 kr.

Fagybalzsam, Pserhofer J. től. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

„Stoll“-féle Kolapraeparatumok. Kitünő szer gyomor- és bélbetegségeknél.

Kola-elixir vagy bor, 1 liter 3 frt, fél liter 1 frt 60 kr., $^1/_4$ liter 85 kr.

Golyva-balzsam, Pserhofer J.-től kitünő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bérmentes küldéssel 65 kr.

Élet-esszenczia (prágai cseppek) **Pserhofer J. től** megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üveg 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Utifünedv, Pserhofer J.-től egy általánosan ismert kitünő háziszer, hurut rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. Egy üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobban elismerve. Egy elegáns kiállitott nagy szelenczével 2 frt.

Általános tapasz Steudel tanártól. Ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer lőn kipróbálva. Egy tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztitó-só Bullrich A. W.-től. Kitünő háziszer a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekintketők, melyek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirással és minden egyes doboz fedele ugyan azon aláirással vörös szinben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigorúan büntettetik.

Pserhofer J. gyógyszerész „zum goldenen Reichsapfel“ Bécs, I. Singerstrasse 15.

Posztószétküldés csak privátoknak.

Egy vég 3·10 méter hosszu, teljes uri-öltöny ára csak frt 3·10 jó, frt 4·80 jó, frt 7·50 finom, frt 8·70 finom, frt 10·50 legfinomabb, frt 12·40 angliai, frt 13·95 kammgárn — **valódi gyapjuból.**

Egy vég egy fekete szalonöltönyhöz 10 frt.

Felöltő-szövetek 3 frt 25 krtól méterenként fölfelé; **Loden** bájos szinekben 1 vég 6 frt, 1 vég 9 frt 95 kr.; **peruvien és dosking, állami-, vasuti tisztviselőknek- és Richter-Talar-szövetek**; legfinomabb **kammgarn** és **cheviotokat**, ugymint **egyenruha-szövetek** a **pénzügyőrség** és **csendőrség** részére stb. stb. küld gyári áron a pontos és szólidnak ismert

posztogyári raktár **Kiesel-Amhof Brünnben.**

Mintak ingyen és bérmentve. — Mintahü szállitás.

Figyelemreméltó! A n. é. közönség különösen arra figyelmeztetik, hogy szövetek **közvetlen helyről** való beszerzés esetén **sokkal olcsóbban** állitanak, mint a közvetitő kereskedelem utján. A **Kiesel-Amhof brünni** czég az összes posztókat **valódi gyári áron küldi** szét és nem számitja hozzá a magánvevőt annyira megkárositó ugynevezett **szabóengedményt**.

A „SANTAL EGGER“

kiváló gyógyerejü készítmény. Feleslegessé teszi a Copaivát és Cubebát. Felülmulja pontos és biztos hatásban eső, hólyag és vesebántalmaknál a külföldi gyártmányok legjobbikát. A **Hamamelis Injectióval** egyetemben használva a legmakacsabb folyást megszünteti. 1 üveg (40 darab) ára 1 frt 50 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 2 üveg Injectió és 1 üveg Santal Egger bérmentve 3 frt 25 kr. **Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor“-hoz Budapest, VI., Váczi-kör-út 17.**

Kapható eredeti áron **Kőszegen:**

Floderer Jenő

gyógyszerész urnál

(Csacsinovits-féle gyógyszertár.)

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatásu szer a RÉTHY-féle

pemetefü-czukorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti, kapható minden gyógyszertárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 krert bérmentve küld

RÉTHY BÉLA

gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláirásom látható.

A kőszegi takarékpénztár mérlege 1897. évi deczember 31-én.

Főkönyvi lapszám	VAGYON		Osztrák érték frt	kr
2	Pénztári készlet 1897-ik évi deczember 31-én		84674	19
20	A két ház értéke		32000	–
3	161,800.— frt 4½% magyar földtehermentesítési kötvény	97 frt	156946	–
4	48,650.— „ 4½% „ italmér. jog-kárt. „	100 „	48650	–
52	100,000 — K. 4½% belvárosi takarékp. záloglevél	100 „	50000	–
6	229 drb. Kőszeg-Szombathelyi vasut elsőbbs. részv.	95 „	21755	–
7	Leszámitolt értékpapirok		105261	9
8	Tartalékalap: 55,000.— K. 4½% belvárosi takarékp. záloglevél 100.—	frt 27,500.—		
	65,000 — „ 4½% országos központi takarékpénztári záloglevél 100.—	„ 32,500.—	60000	–
10	Kölcsönök		4146955	55
11	Előlegek		117894	35
12	Váltók		186574	26
13	Különféle pénzintézetnél elhelyezett összeg		416906	58
14	Nyugdijalap értékpapirjai és pedig: 800.— frt 1860 államsorsjegy			
	46300.— „ 4½% magy. italm. jog-kárt. kötvény		45751	35
15	Reáliskolai alap		10000	–
16	A tisztviselők által letett óvadék és a távbeszélő vezeték óvadéka		7400	–
17	Nyomtatványok		315	98
23	Hátralékos kamatok 1897-ik évi deczember 31-én: Kölcsönök után	frt 42764.47		
	Előlegek „	„ 1493.13		
	Értékpapirok után	„ 2016.16	46273	76
	Összesen		5,537,358	11

Főkönyvi lapszám	TEHER		Osztrák érték frt	kr
24	Részvénytőke		120000	–
51	„ tartalék-alap		120000	–
25	Tartalék-alap: állása 1896 decz. 31-én	frt 59,593.35		
	szaporulat adómentes szelvényekben	„ 2,635.62	62228	97
26	Nyugdijalap		47372	21
28	Reáliskolai alap		10000	–
29	Az értékpapirok külön tartalék alapja		35061	56
31	A tisztviselők óvadéka		7390	–
30	Kőszeg sz. kir. város árvaszékének illetménye		82	36
32	4% betétek és tőkésitett kamatok		4693714	45
33	Árva „ „ „		126401	55
34	Letétek		181843	26
36	10% adó az 1897-ik évi decz. 31-én tőkésitett kamatok után		9329	97
37	Jótékony és közhasznu czélokra szánt összeg maradéka		979	49
39	Előre fizetett lakbér		109	33
23	1898-ik évre előre fizetett kamatok és illetmények és pedig: Váltók után	frt 1965.35		
	Kölcsönök után	„ 39475.69		
	Előlegek „	„ 1545.68		
	Értékpapirok után	„ 17.12		
	Illetmények	„ 7129.19	50133	3
48	Ki nem fizetett osztalék 1896-ik évről		570	–
40	1896-ik évi nyeremény-áthozat		5636	43
41	1897- „ „ tiszta nyeremény		66505	50
	Összesen		5,537,358	11

Kőszeg, 1897. deczember 31-én.

Freyler Lajos sk., pénztárnok. **Pölzelberger Károly** sk., elnök. **Wölfel Vilmos** sk., könyvelő.

Jelen üzleti kimutatást és mérlegot a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlitottuk, pontosan megvizsgáltuk és legnagyobb rendben találtuk.

Kőszeg, 1898. január 31-én.

A felügyelő bizottság: Kehrn Károly sk., Michaella Izidor sk., Walsbecker Ede sk.,

Rét-eladás.

Néhai **Zarka Sándor** hagyatékához tartozó felsorétek parczellárra 1260, — 1392, — 1358, — 1327 és 1204 öllel folyó 1898. évi **márczius hó 6-án** délelőtt 10 órakor Kőszegen, alulirott ügyvéd irodájában (Chernel-utcza 11.) tartandó önkéntes árverésen az örökösök jóváhagyásának fenntartásával eladatni fognak.

Bánatpénz parczellánként 50 frt.

Kőszeg, 1898. február hó 23-án.

Markovits József,
ügyvéd, mint az örökösök megbizottja.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentáll az idő megpróbáltatásai, mert már több mint 27 évtől meghizható, fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvenynél, csuznál, fáj szaggatásnál és meghuleseknél és az orvosok által bebizonyitva sokszor is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszer, melynek egy háztartásban sem szabad hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban kaphatók; fő raktár: Trnka József gyógyszerésznél Budapesten. Bevesztés alkalmával igen óvatosan figyelnünk, mert több kisebb-nagyobb utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üvegen „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. A.D. cs. kirsz. cs. és kir. udvari szállitók RUDOLSTADT.

Elárusitó Kőszegen: Floderer Jenő
gyógyszerész (Császnovits-féle gyógyszertár).

Olcsó és szolid bevásárlási forrás!

Szabó-kellékek és rövid áruk.

Tavaszi idényre

ajánlja

Krausz József *Kőszeg*, **király-ut 754. sz.**

(általános takarékpénztár épület)

dús választéku **divatáru házát.**

Nagy választék: Női- és gyermek-kabátokban, női gallérok, kalapok, ruha-kelme, créton, batist, vászon, sephir és más különféle mosó-kelmékben.

Továbbá nagy választék: gyermek-ruhákban, női-blouzok, női- és gyermek-kötények és harisnyák.

Nagy raktár: férfi-ingekben, gallér, mangetta, nyakkemlő, glacé-, selyem- és czérna-kesztyükben.

Csipke szalag és díszek.

Meghivás

a kőszegi sörfőzde részvény-társaságnak

f. 1898. é. márczius 25-én d. e. 10 órakor

a városház tanácstermében

megtartandó

rendes évi közgyűlésére.

melynek tárgyai a következők:

1.) Az igazgatóság és felügyelő-bizottság üzleti jelentése.

2.) A tiszta nyereség mikénti felosztása.

3.) Az igazgatósági tagok $^1/_3$ részének, és egy uj igazgatósági tagnak, valamint két felügyelő-bizottsági póttagnak megválasztása.

4.) 9 drb beváltandó elsőbbségi kötvény kisorsolása.

5.) Alapszabályok módositása.

Kőszeg, 1898. február 20-án.

Az igazgatóság.

Jegyzet. A társaság mérlege és leltára a közgyűlést előzőleg minden részvényes által a társaság hivatalos helyiségeiben betekinthetők. — A közgyűlésen csupán azon részvényes bir szavazati joggal, aki részvényét a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal, a társaság hivatalos gyári helyiségeiben elismervény mellett letétbe helyezte.

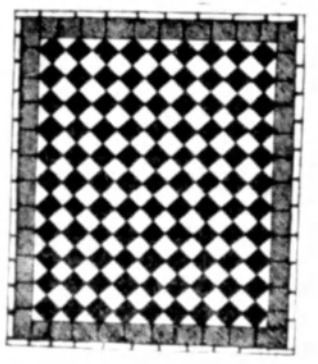

Cement
és cementáruk

kaphatók a gyáromban

a következő árakon:

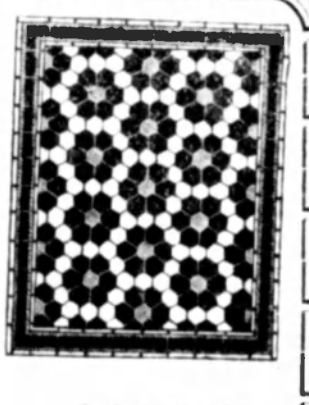

Portland-cement hordóban	100 klg.-onkint		3 frt.	50 kr.
" " zsákban	100 "		3 "	40 "
Roman " "	100 "		1 "	75 "
Cement-lapok 25/25 □ nagyság	természetszin	100 drb	7 "	
" " " "	fekete	100 "	8 "	—
" " " "	vörös	100 "	8 "	
" " 32/32 "	természetszin	100 "	12 "	—
" " " "	fekete	100 "	13 "	50
" " " "	vörös	100 "	13 "	50
" " hatszög 25 cm átmérő term.-sz.		100 "	6 "	80
" " " " "	fekete	100 "	7 "	60
" " " " "	vörös	100 "	7 "	60

Raktáron tartok továbbá:
Cement-lépcsőket,
Kutvályokat,
Csatorna-lefolyás-követ,
Istáló-jászlokat,
Sirkereszt-alapkövet s. t. b.

Elvállalok minden nemü beton-munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések kivánatra ingyen

Teljes tisztelettel

Zerthofer Mihály,
épitész, Kőszegen.

Brünni
posztó- és divatszövetek
és maradékok

Direkt és legolcsóbb bevásárlási forrása a legujabb, **szinben is valódi** és legjobb szövetmenyeknek.

Mielőtt ön szükségletét fedezné, hasonlitsa össze gazdag tavaszi- és nyári szövetekből álló minta-collectiómat a legfinomabb a legolcsóbb minőségig, n. m.: Cheviot, Kammgarn, Loden, egyenruha szöveteket és felölto-szöveteket stb., minden a legujabb mintákban, szinek és vegyitékben, a legtartósabb minőségben.

Csak olyan szöveteket, melyek tartósak és a viselésnél beválnak, szállít

a cs. k. szab. raktár
finom posztó- és juhgyapjuáru-gyárak:
Schwarz Mór Zwittau (Mähren).

A legkisebb megrendelés is készséggel teljesitem.

— Ezer elismerés. —

Szétküldés csakis utánvét mellett.
Megnemfelelők készséggel visszafogadtatnak. Mintáknál, melyeknél megrendelés nem történik, a minták visszakeretnek.

Az egészség fentartására, az életnedvnek s ennek folytonos vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismert és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbüfögés, vértóludás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósan bizonyul.

Prágai házi kenőcs

több ezer hála-nyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél, szüléskor, kelevénynél, verdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyöknél, az úgynevezett körömferegnél, elkeményedésekn l, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít.

Fragner B. gyógyszertárából Prágában 203-III.

Ily kitünő hatása következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerévé lett a népnek.

Ára egy nagy üvegcsének 1 frt, egy kis üv. 50 kr. Postával 20 krral több.

A hol már genyedés mutatkozik, ott a legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiéreti és kigyógyitja.

Egy szelencze ára 35 és 65 kr. Postával 6 krral több.

Ovás! Hamisitás elkerülése végett mindenki kérje a valódi készitményt a Fragner B.-féle gyógyszertárból Prágában és figyeljen, hogy a csomagolásnak minden oldala „Dr. a Rosa féle életbalzsam" szavakkal ide nyomott kerek védjegye látható, ellenben a „prágai házi-kenőcs" csomaglásának minden oldalán az idő szerint nyomott háromszögü védjegy látható. — Hamisitások bejelentésekért mindenki díjat kap.

Elismerő okiratok ezzel tárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Raktárok az alábbi gyógyszertárokban: TÖRÖK J., EGGER A., THALMAYER SEITZ, KOCHMEISTER utódai Budapesten és Kőszegen FLODERER JENŐ-nél, belváros (Császnovits-féle gyógyszertár)

A készitő főraktára: **FRAGNER B.** gyógyszertár a „fekete sashoz" Prágában 203 sz.; a Sporner-utcza sarkán.

Posta küldemények azonnal.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.